

บ้านและสวน

MODERN VERNACULAR HOMES

ฉบับพิเศษ • 2019/2

บ้านพื้นถิ่นแบบโมเดิร์น
อยู่เย็น ทัศนียภาพ

**SPECIAL
ISSUE**
THAI ENGLISH

บ้านและสวน

**MODERN
VERNACULAR HOMES**

บ้านและสวน

บ้านและสวน

ฉบับพิเศษ

MODERN VERNACULAR HOMES

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ระวีวัน อุทะพันธ์ ปัญจรุ้งโรจน์
บรรณาธิการที่ปรึกษา ประพันธ์ ประภาสวดี
บรรณาธิการอำนวยการและบรรณาธิการบริหาร เจริญ พิทักษ์วงศ์
ผู้อำนวยการฝ่ายบ้านและสวนแฟร์และอีเว้นต์ อรรถ ประพันธ์วัฒน์
รองบรรณาธิการบริหาร กัทรสรี โชติพงศ์สันต์, สมัชชา วิสาพร
ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร ยุภาวดี บุญยก, นงภัทร ตัดตุลย์
บรรณาธิการเล่มพิเศษ กัทรสรี โชติพงศ์สันต์, สมัชชา วิสาพร
รีไรเตอร์อาวุโส ธาตถะวรรณ ผ่องใส
บรรณาธิการแผนกสถาปัตยกรรม ศลาอุทธ ศรีพิชญ์อาสน์
บรรณาธิการแผนกตกแต่งภายใน ชลิตา ตีระอนุวัฒน์
บรรณาธิการแผนกสวน ปัญชีข ซึ่งจันทร์
บรรณาธิการแผนกผลิตภัณฑ์และงานช่าง สุพจน์ เพชรศักดิ์วงศ์
บรรณาธิการแผนกศิลปวัฒนธรรม ลิงหนาท นาคพงศ์พันธุ์
บรรณาธิการบทความพิเศษ ไตรรัตน์ ทรงเผ่า
ผู้จัดการฝ่ายดิจิทัลคอนเทนต์ ประภัตร มังศิริ, สิทธิพร กสานติกุล
ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายดิจิทัลคอนเทนต์ สุภัทรา เศรษฐ์วิวัฒน์,
อรพรรณ วัจนเสถียรกุล
ผู้ช่วยส่วนบริหารธุรกิจ ชานนท์ เศรษฐ์วิวัฒน์
กองบรรณาธิการฝ่ายดิจิทัลคอนเทนต์ ทศวีญา ทรงเผ่า
เลขานุการบริหาร อุทมาศ นาคำ
เลขานุการกองบรรณาธิการ พนิศา น้อยมณีพิชัย
ผู้จัดการส่วนงานศิลปกรรม นิจนารถ ไชยมงคล
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนงานศิลปกรรม นราธิป สุริยะโชติ
ศิลปกรรม ภัทยา สุวาทกุล
รองผู้จัดการฝ่ายภาพ ถุทธิรงค์ จันทร์สูง
บรรณาธิการภาพ สิทธิศักดิ์ นาคำ
ช่างภาพอาวุโส สุภากร ศรีสูง
ช่างภาพ อนุพงษ์ ฉายสุธรรม
วิดีโอคอนเทนต์ วรงค์ จิรัชัยสุทธิกุล, อ่ำพล ซึ่งจิตสิริโรจน์,
ณัฐวัฒน์ สองแสง, กรองแก้ว ก้องวิวัฒน์สกุล
กองบรรณาธิการแผนกกิจกรรมพิเศษ อัสรา สอนสาสตร์, เสก เพงลาด,
วันทนี เวชอนันท์วิรัชย์, สุทธิพันธ์ พิทักษ์วงศ์
ผู้จัดการทีมรายการบ้านและสวน ประพนธ์ ชมถาวร
โปรดิวเซอร์รายการบ้านและสวน ภาณุณัฐภูมิ ลิมนอนันต์กุล
ครีเอทีฟรายการบ้านและสวน อุเทน พิทยานิรัชต์
ประสานงานรายการบ้านและสวน ภัทราพร อโรภาสพิภวาน
ที่ปรึกษาสายงานโฆษณา สุโรวรรณ สุนทรพงษ์
ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา วลีรัตน์ ศักดิ์ขจรยศ
ผู้จัดการฝ่ายโฆษณา สุทธิรัตน์ เคนไชยวงศ์
เจ้าหน้าที่โฆษณาอาวุโส อ้อยทิพย์ จงจิบุญย์
แผนกโฆษณา สุดารัตน์ โภการัตน์
ผู้จัดการฝ่ายธุรกิจโฆษณา พรศิริ เทตชุดิธรรมกุล
เลขานุการฝ่ายโฆษณา พรรณีพิบูลย์ อ่ำพันธ์ทอง
ผู้จัดการฝ่ายศิลปกรรมโฆษณา จิตราวีณี วิเชียรสวรรค์
เจ้าหน้าที่ส่วนงานศิลปกรรมโฆษณาอาวุโส วชิระ แสงเงิน,
วิภาจวรรณ จันทร์ไศล
ส่วนงานศิลปกรรมโฆษณา ณัฐพร ณ นคร, วิทวัส มีเดช
โฟโต้เอ็ดดิเตอร์และรีทัช ธิรพันธ์ บรรพพงศ์
เจ้าหน้าที่ส่วนงานศิลปกรรมการตลาดและสื่อสารแบรนด์อาวุโส
ปรเมษฐ์ สุวจต์เดิม
เจ้าหน้าที่ส่วนงานศิลปกรรมสร้างสรรค์อาวุโส อภิภูตา ธรรมโอรส
ส่วนงานศิลปกรรมสร้างสรรค์ รภัทร จันทร์ชุ่ม
หัวหน้าแผนกบัญชีโฆษณา อัญชลี หลั่งน้ำสังข์
เจ้าหน้าที่บัญชีโฆษณาอาวุโส วิยะดา จันทร์
ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการสำนักพิมพ์ ชัชฎา พรหมเลิศ
ซัพเอดิเตอร์ พรภัทร อมรสุภาสาศตร์, พิมพ์ จิตประสาธิต
พิสูจน์อักษร ปิยพร นาคสาหวดี
ผู้จัดการส่วนคอมพิวเตอร์ นงนุช ศรีสุขโข
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดและสื่อสารแบรนด์-มีเดีย นภัทรี นิเนียม
ผู้จัดการฝ่ายการตลาดและสื่อสารแบรนด์-มีเดีย ณัฐฤตา อภิวัฒน์ชีชาวลย์
ฝ่ายการตลาดและสื่อสารแบรนด์-มีเดีย สุภาภรณ์ เรืองดี
ผู้อำนวยการฝ่าย Creative and Event มลฤดี ลิลามัจฉกุล
ผู้จัดการฝ่าย Fair and Event ศุภมิต นำประดิษฐ์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
978-616-18-3354-1

เจ้าของ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
ผู้ก่อตั้ง ซูเกียรติ อุทะพันธ์
ประธานกรรมการ เมตตา อุทะพันธ์
รองประธานกรรมการ สุาปน สิริวัฒนภักดี
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ระวีวัน อุทะพันธ์ ปัญจรุ้งโรจน์
กรรมการผู้จัดการสายธุรกิจโรงพิมพ์ ชิวพัณณ์ ณ ถลาง
กรรมการผู้จัดการ เจริญ พิทักษ์วงศ์

สำนักงาน บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
378 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4200 (ฝ่ายโฆษณา ต่อ 4250) โทรสาร 0-2434-3655,
0-2434-3777, 0-2435-6111 E-mail: house@amarin.co.th
Homepage: www.amarin.com, www.baanlaesuan.com

สงวนลิขสิทธิ์หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๗
ห้ามคัดลอกเนื้อหา ภาพประกอบ รวมทั้งดัดแปลง
เป็นแบบบันทึกเสียง ดัดวีดิทัศน์ หรือเผยแพร่ด้วยรูปแบบ
และวิธีการอื่นใดก่อนได้รับอนุญาต

สื่อดิจิทัลนี้ได้รับการควบคุมดูแลสำหรับผู้ใช้บริการตามเงื่อนไข
ที่กำหนดเท่านั้น การทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ ไม่ว่าจะวิธีใดๆ
นอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนด ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย
พระ. ลิขสิทธิ์ และพจน. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

Publisher/CEO Rarin Utakapan Punjarungroj
Editorial Director Jeremiah Pitakwong
Editor Patsiri Chotpongson, Samutcha Viraporn
English Versions by Asst. Prof. Bob Pitakwong

© 2019 Baanlaesuan
All rights reserved. No part of this publication may be
reproduced, distributed or transmitted in any form or by
any means, including photocopying or other electronic or
mechanical methods, without the prior written
permission of the editorial director, except in the case
of brief quotations embodied in critical reviews and
certain other noncommercial uses permitted
by copyright law.

www.baanlaesuan.com
www.amarin.co.th

Baanlaesuan Magazine
Amarin Printing and Publishing Public Company Limited
378 Chaiyapruk Road
Taing-Chan, Bangkok 10170

Telephone: (66)2 422 9999 Ext. 4200
E-mail: house@amarin.co.th

Printed in Thailand

Introduction

บ้านพื้นถิ่นแบบโมเดิร์น อยู่เย็น ทันสมัย

คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คุ้นเคยกับสภาพอากาศร้อนชื้น แดดแรง และฝนตกหนัก ตั้งแต่โบราณจึงมีการออกแบบและปรับเปลี่ยนบ้านของตนให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในแต่ละพื้นที่ นับเป็นภูมิปัญญาที่ผ่านการใช้งานจริงมานับพันนับร้อยปี

ภายหลังที่มีการเปิดรับทฤษฎีการออกแบบและเทคโนโลยีทันสมัยจากตะวันตกเข้ามาใช้ในการออกแบบบ้านและเมือง การทดสอบและการใช้งานจริงค่อยๆ เกิดขึ้นไปพร้อมกับเศรษฐกิจที่ขยายตัว จนกระทั่งเกิดคำถามทั้งในแง่ของการอยู่อาศัย การใช้ชีวิต และรากเหง้าทางวัฒนธรรม ปัจจุบันแนวคิดทั้งสองอย่าง จากเก่าสู่ใหม่ จากตะวันตกสู่ตะวันออก ได้รับการหลอมรวมกันมากขึ้น โดยอาศัยแนวทางของบ้านพื้นถิ่นแบบดั้งเดิมเป็นพื้นฐานทางความคิด ผนวกให้สอดคล้องกับการก่อสร้างและการใช้ชีวิต คำถามและข้อสงสัยต่างๆ อาทิ อยู่อย่างไรไม่ให้รู้สึกร้อน บ้านไม้ดูแลรักษายากไหม บ้านโมเดิร์นเหมาะกับคนบ้านเราไหม บ้านพื้นถิ่นทำอย่างไรไม่ให้เซซอบบ้านยกได้สูง แต่จะเหมาะกับบ้านยุคปัจจุบันไหม บ้านเหล็กสวยดี แต่ทำอย่างไรให้อยู่สบาย จากคำถามเหล่านี้ บ้านและสวนขอยกบ้าน 10 หลังที่มีแนวคิดในการนำบ้านพื้นถิ่นมาออกแบบให้ตอบโจทย์วิถีการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางให้คุณผู้อ่านได้นำไปปรับประยุกต์ใช้ตามต้องการ

Modern Vernacular Homes: Happiness Matters

The people of Southeast Asia are accustomed to warm and humid climates, exposure to bright sunlight, and heavy rains that happen on occasion. Since ancient times, they have built and made changes to design in a bid to make their homes fit for the lifestyle needs of a particular time and place. This in turn gave rise to traditional knowledge that has taken centuries to evolve into the form and function that we see today.

It wasn't long before modern design ideas and technology arrived from the West, which led to experimentation to determine the practicality of new methods, materials and activities. It came at a time of economic development throughout the region. From the start it begged the question about impacts on people's lives and their culture. As it happens, ongoing interaction between East and West has brought about an interesting combination of modern ideas and traditional vernacular values. Still, it raises many questions. Among them: How do you build so that the home doesn't feel hot inside? Is the wooden house difficult to maintain? Is vernacular style really suitable for the present circumstances? Isn't it rather old-fashioned though? And house-on-stilts design, is it appropriate for modern living? Steel houses too, is it comfortable to live in one? With these questions in mind, our BaanLaeSuan team has looked into ten houses that are built by combining the key aspects of vernacular design with new materials and technology. We look at how well they perform in the climate of Southeast Asia and how they fit in with the pace of modern life. We trust that some of the ideas presented can be adapted to suit your specific lifestyle needs.

BaanLaeSuan Magazine

Contents

Understanding Vernacular Architecture, Its Existence and Influences 08

Things Worth Knowing about Wood Slab Tables
A Focus on Natural Beauty 19

Wood Makes Sense 24

Relaxing Country Lifestyle 30

ออกแบบ : Creative Crews
วิศวกรโครงสร้าง : WOR Consultant Co., Ltd.
วิศวกรเครื่องกล : EXM Consultant Co., Ltd.
งานหัตถกรรม : Bundanjai Co., Ltd.
Design : Creative Crews
Structural Engineer : WOR Consultant Co., Ltd.
Mechanical Engineer : EXM Consultant Co., Ltd.
Handicrafts : Bundanjai Co., Ltd.

It's More Fun in the House, Isan House 46

เจ้าของ : คุณศักดิ์- คุณอรพินท์ ศรีสังคัม
ออกแบบ : บริษัทสถาปนิกชุมชนและสิ่งแวดล้อม อาศรมศิลป์ จำกัด
สถาปนิกที่ปรึกษา : คุณธีรพล นิยม
สถาปนิกโครงการ : คุณศักดิ์ชาย โกมลโรจน์ และคุณอรพิมพ์ ตันตพัฒน์
ตกแต่งภายใน : คุณศักดิ์ชาย โกมลโรจน์
Owners : Sakda and Orapin Srisungkom
Design : Arsomsilp Community and Environmental Architect
Consultant Architect : Theerapol Niyom
Project Architects : Sakchai Komolroj and Orapim Tantipat
Interior Design : Sakchai Komolroj

Traditional Vernacular Merges into Modern Home 60

สถาปนิก : Alexis Domier
Architect : Alexis Domier

Enduring Allure of a Canal-side Home 74

เจ้าของ : ครอบครัวคุ้มปรึกษา
ออกแบบ : คุณพงษ์กร คุ้มปรึกษา
Owners : The Tumpruksa Family
Design : Pongsakom Tumpruksa

From Rice Granary to Handcrafted Home

88

เจ้าของ-ตกแต่ง : คุณณัฐวุฒิ-คุณสุธิดา เสลาหอม
Owners-Decorators : Naddhawud and Suthida Slaohome

Good Sunshine, Fresh Air, and Plenty of Room to Breathe

100

สถาปนิก : Tropical Space by Tran Thi Ngu Ngon and Nguyen Hai Long
Architect : Tropical Space by Tran Thi Ngu Ngon and Nguyen Hai Long

Steel House on the Bank of the Chao Phraya

112

สถาปนิก-ตกแต่งภายใน : Volume Matrix Studio โดยคุณกสินร์ ศรศรี
ภูมิสถาปนิก : Linex Design & Consultants โดยคุณสรเสริญ เกียรติสุโขทัย
Architect-Interior Design : Volume Matrix Studio by Kasin Somsri
Landscape : Linex Design & Consultants by Sansem Katsupaibul

A Seemingly Hovering House

124

สถาปนิก : บริษัทสถาปนิกพอดี จำกัด โดยคุณพลไชย เปรมใจ
Architect : PO-D Architects by Phahonchai Premjai

Paradise Amidst the Rice Fields

136

เจ้าของ-ตกแต่ง : คุณเขตนรินทร์ ไสภิญญนท์ และคุณภัทศา อัดตนนท์
Owners-Decorators : Keatnapin Sopinnon and Patsa Attanon

Isan Modern

148

เจ้าของ : คุณวาทินี สุตตา
ออกแบบ : S Pace Studio โดยคุณทวิชากร เหล่าไชยวงศ์ และคุณปิ่นเนตต์เพ็ชรจรัส
วิศวกรโครงสร้าง : คุณบดินทร์ มหาราช
ก่อสร้าง : P&House Engineering Construction Shop
Owner : Wathinee Suda
Design : S Pace Studio by Thawichakorn Laochaiyong and Pannapat Phetcharas
Structural Engineer : Bodin Maharaj
Construction : P&House Engineering Construction Shop

Understanding Vernacular Architecture, Its Existence and Influences

เข้าใจ “สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น”
ที่ยังดำรง หลงเหลือ และบันดาศใจ

เรื่อง : กรกฎ
ภาพ : คลังภาพบ้านและสวน
ภาพประกอบ : เอกฉัตร พันธุณีล

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นคืออะไร

Bernard Rudofsky นักเขียนและนักประวัติศาสตร์ผู้เป็นที่รู้จักผ่านชื่อเขียน “Architecture Without Architects: A Short Introduction to Non-Pedigreed Architecture” ซึ่งเป็นตำราเล่มสำคัญของแนวคิดสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นใน พ.ศ. 2507 ได้กล่าวถึงสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น หรือ Vernacular Architecture ว่า เป็นสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้ผ่านมือสถาปนิก เช่น หมู่บ้านบ้านดินที่สร้างแฝงไปในภูเขาของชนเผ่าในประเทศแถบแอฟริกา หมู่บ้านใต้ดินของชุมชนในประเทศจีน เต็นท์ของกลุ่มคนพเนจรในทะเลทราย แม้แต่เรือนแพของชุมชนผู้อาศัยบนน้ำในนครเซี่ยงไฮ้

จึงสรุปได้ว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นคือสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะแปรไปตามสภาพแวดล้อม เกิดจากการหยิบใช้วัสดุใกล้ตัว ใช้เทคนิควิธีหรือภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นเพื่อตอบสนองสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ทั้งยังเป็นตัวแทนบ่งบอกวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม การแก้ปัญหา และการปรับตัวของผู้คนในท้องถิ่นต่างๆ เป็นเหตุให้ทุกวันนี้มีผู้สนใจศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมากขึ้นเรื่อยๆ และสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นก็มีบทบาทในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมร่วมสมัยของคนยุคปัจจุบันมากขึ้นเช่นกัน

What Is Vernacular Architecture?

Author and historian Bernard Rudofsky is renowned for his 1964 book “Architecture Without Architects: A Short Introduction to Non-Pedigreed Architecture”. The title clearly defines vernacular architecture in a short, succinct phrase that conjures up the images of houses built with what’s available in a region and culture. They include the mud house of an African tribal village, the earth-sheltered dwelling in parts of China, and the desert tent symbolic of the Bedouin lifestyle, not to mention the river raft house of Shanghai.

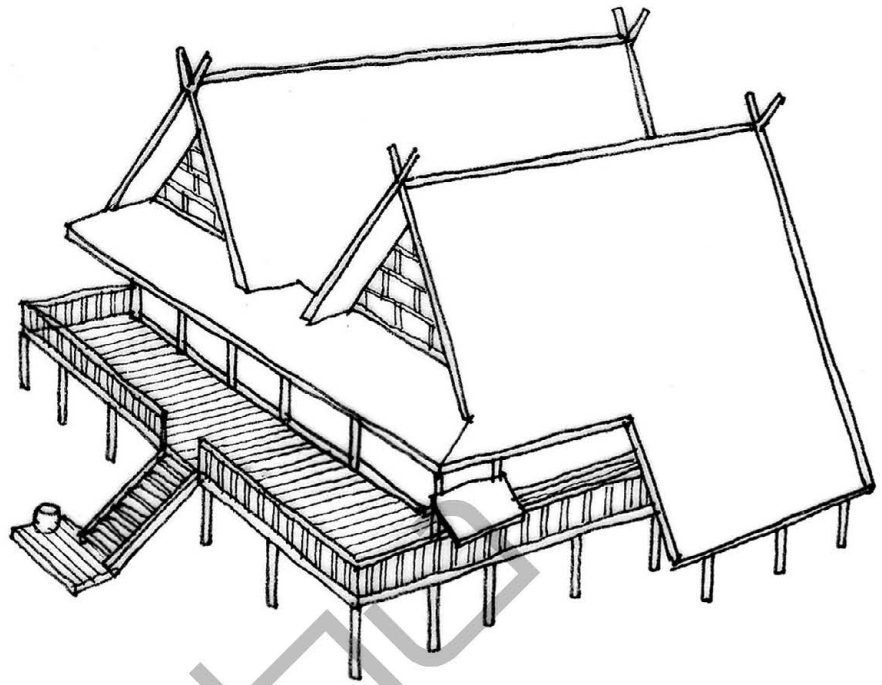
In a nutshell, vernacular architecture refers to the style of building design based on the use of methods and materials available in a culture and capable of answering the lifestyle needs in a locality. It’s indicative of the typical pattern of behavior within a community, the way people solve problems, and how they adapt or become fitted to their environment. All of these things form an attractive combination that’s drawing more people towards vernacular architecture nowadays. Like a bridge connecting past and present, the influences of traditional architecture will continue to play a role in shaping contemporary building and the modern-day practice of design.

เอกลักษณ์ เรือนพื้นถิ่นไทย 4 ภาค

สำหรับในประเทศไทยนั้น แต่ละภูมิภาคมีลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นแตกต่างกัน จึงทำให้ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ มีลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเฉพาะตัวซึ่งมีลักษณะเด่นในภาพรวม ดังนี้

Distinctive Character of the Four Regions of Thailand

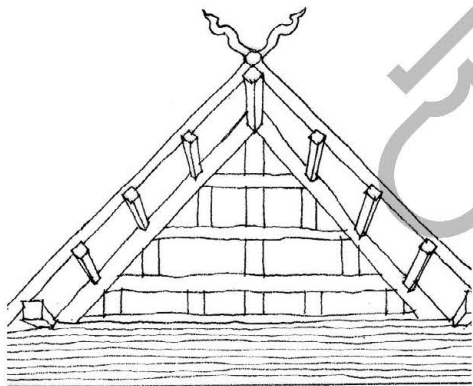
Terrain features have a profound effect on the weather and climate patterns of the four regions of Thailand. Whether it be the North, the Northeast, the Central Plains, or the South, the differences among them are manifested in the way vernacular architecture has evolved into distinctive character over time, the big picture of which can be summarized as follows.

เรือนภาคเหนือ

บางส่วนของภาคเหนือเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา จึงมีรูปแบบสถาปัตยกรรมเฉพาะแตกต่างจากภาคอื่น สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นที่สุดคือ “เรือนกาแล” เป็นเรือนสำหรับผู้มีฐานะหรือผู้นำชุมชน แตกต่างจากเรือนสามัญชนตรงที่จะก่อสร้างด้วยความประณีต มีแบบแผนการสร้างเป็นระเบียบชัดเจน และมีการประดับ “กาแล” ซึ่งเป็นไม้แกะสลักสวยงามบนยอดจั่ว

เรือนกาแลเป็นเรือนไม้เนื้อแข็ง ยกได้สูงไม่มาก มักเป็นเรือนแฝด นิยมสร้างหลังที่ใหญ่มาก่ออีกหลังตามความเชื่อ มีหลังคาใหญ่ ชายคาปกคลุมเรือนเกือบทั้งหมด มีหน้าต่างน้อย ผนังผายออก มักมี “ฝาไหล” เป็นฝาไม้กระดานที่เลื่อนเปิด-ปิดได้เพื่อรับลม และมีครัวไฟแยกออกไปเป็นสัดส่วน มี “เติน” เป็นพื้นที่กึ่งเปิดโล่งอเนกประสงค์ใช้นั่งเล่น ซึ่งอยู่ระหว่างห้องกับ “นอกชาน” ที่เป็นพื้นที่เปิดโล่ง

ยอดประดับกาแล
Gable roof decoration "Kalae"

Northern Home

Much of what is the Northern Region today formerly was part of the ancient kingdom of Lanna. The region is renowned for its beautiful architecture that differs greatly from that found in other parts of the country. Worthy of attention is an architectural style known as “Ruean Kalae”, a house design with distinctive gable roof decorations that indicate the leadership status of the homeowner within a community. The elaborate diagonal bracings are placed at either end of the ridge beam where two rafters meet. They are made of beautiful carved wood sculptures.

Built of hardwood, Ruean Kalae is a house on stilts by design divided into two

apartments. One building is made bigger than the other according to traditional beliefs. They sit under big roofs with extended overhangs that to protect the interior from the elements. There are only a few windows. The rooms are enclosed by wood panels that can slide open and shut according to the needs that vary from season to season. The kitchen is separate from the main living area. The house floor plan includes a semi-outdoor sitting area that serves multiple purposes. It's located between interior living spaces and the unroofed platform.

เรือนภาคอีสาน

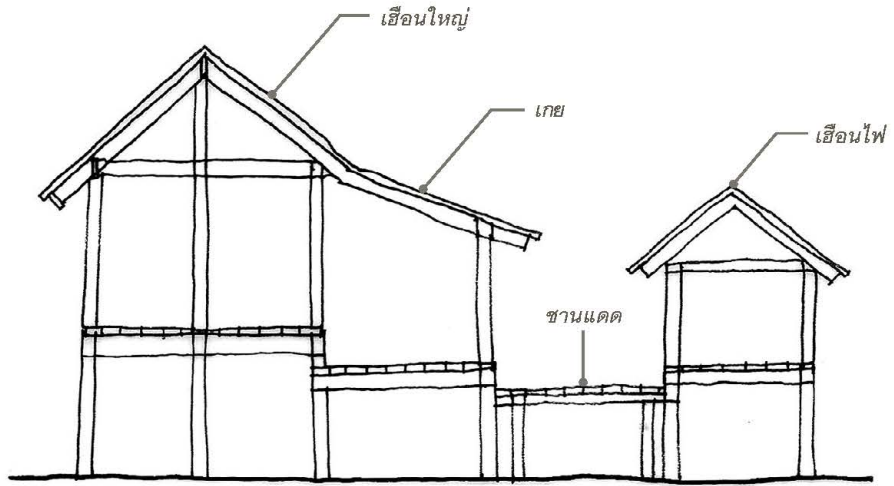
เรือนในสำเนียงอีสานเรียก“เฮือน” เฮือนถาวรในอีสานมี 3 รูปแบบเด่นๆ คือ

เฮือนเกย เป็นเฮือนเดี่ยว แต่ยื่นขยายชายคาหลังคาด้านหนึ่งยาวออกไปคลุมพื้นที่ใช้สอยเพิ่ม ส่วนที่ยื่นออกไปนี้เรียกว่า“เกย”

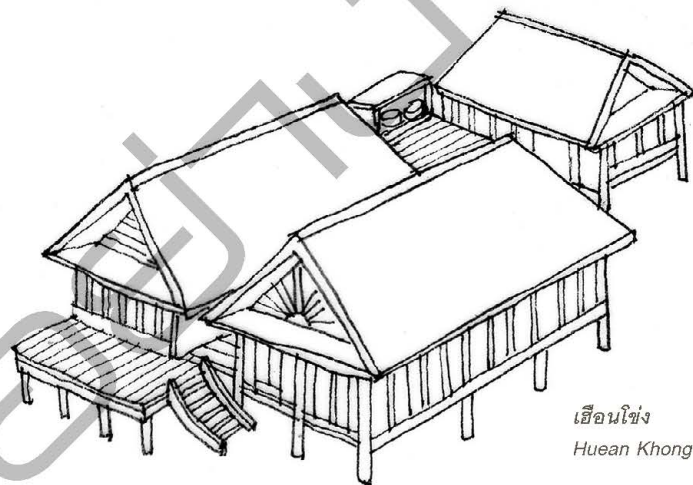
เฮือนแฝด เป็นเฮือนจั่วสองเรือนสร้างชิดกันและใช้โครงสร้างร่วมกัน โดยมีเฮือนหนึ่งเป็นเฮือนนอน มีผนังครบทุกด้าน เรียก“เฮือนใหญ่” อีกเฮือนอาจมีผนัง 3 ด้าน ใช้เชื่อมระหว่างชานภายนอกกับเฮือนนอน

เฮือนโห่ง คล้ายเฮือนแฝด แต่แยกโครงสร้างออกจากกัน ทำให้เกิดช่องทางเดินตรงกลางเชื่อม โดยสามารถรื้อแยกเฮือนโห่งไปปลูกในที่ใหม่ได้

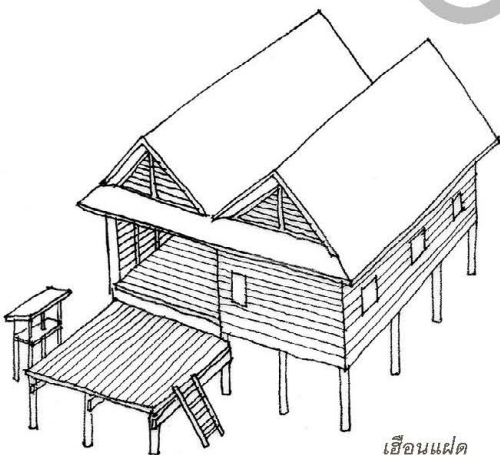
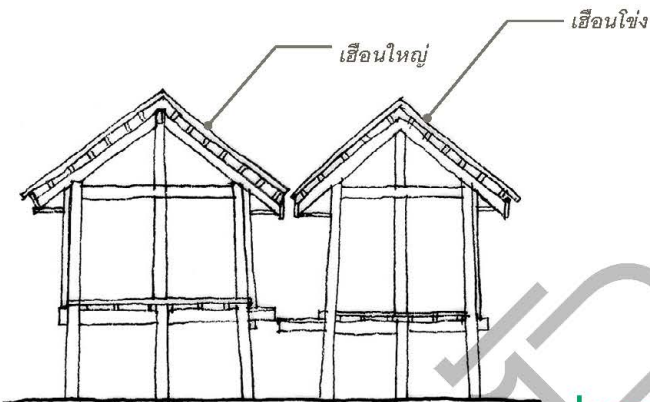
เฮือนอีสานมักมีเฮือนไฟ เป็นส่วนทำครัวแยกออกไปต่างหาก มีหลังคาลาดชันน้อยกว่าภูมิภาคอื่น และมักพบลาย“ตะเอน” (ตะวัน) ประดับตามความเชื่อ

เฮือนเกย
Huean Koei

เฮือนโห่ง
Huean Khong

เฮือนแฝด
Huean Fae

Isan (Northeastern) Home

“Huean” is Isan for “Ruean” which means a place of residence. “Huean Isan” comes in three types.

Huean Koei refers to the single detached home with asymmetrical roof design. There’s a longer roof overhang on one side that protects an add-on area along the house exterior reserved for household shores. The floor space along the side of the house is known as “Koei”.

Huean Fae is a duplex house design. The twin units are built close together so as to benefit from the same structural frame. The side that houses the bedrooms, known as “Huean Yai”, is enclosed by four walls, while the other unit may have only three

walls with one side fully open to connect with a nearby veranda.

Huean Khong is similar to a duplex, except they are two separate buildings. By not sharing the same structural house frame, it’s possible to put in an ample courtyard space in between the two. Either one of them can be dismantled and reassembled on a new location if need be.

Like its sister in the North, “Huean Isan” has its kitchen built separately from the main living spaces. According to traditional beliefs, its low-slope roof is adorned with a design pattern called “Tawen” or “Tawan”, which is Thai for the sun.

เรือนภาคกลาง

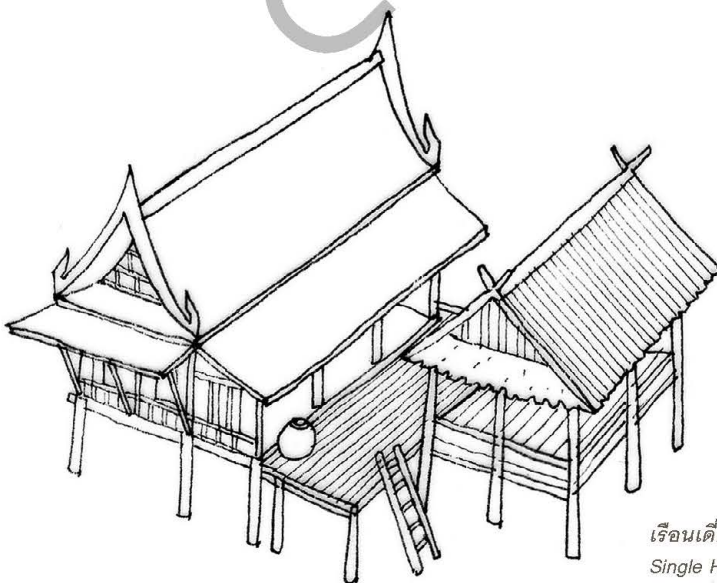
ภาคกลางมีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลาย ทำให้มีรูปแบบเรือนพื้นถิ่นแตกต่างกันมากมาย เรือนที่น่าจะรู้จักและคุ้นตามากที่สุดเรียกว่า “เรือนไทยภาคกลาง” โดยแบ่งเป็นเรือนเครื่องฉลุที่สร้างด้วยไม้ไผ่ เรือนเครื่องสับสร้างด้วยไม้เนื้อแข็ง และเรือนเครื่องก่อที่สร้างด้วยการก่ออิฐถือปูน โดยในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะเรือนเครื่องสับ เพื่อให้เปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นที่ใช้วัสดุประเภทเดียวกัน

เรือนเครื่องสับของเรือนไทยภาคกลางมักรู้จักในอีกชื่อคือ “เรือนไทยเดิม” เป็นเรือนสำหรับผู้ที่มีฐานะ เจ้านาย หรือคหบดี มี 2 ประเภท คือ

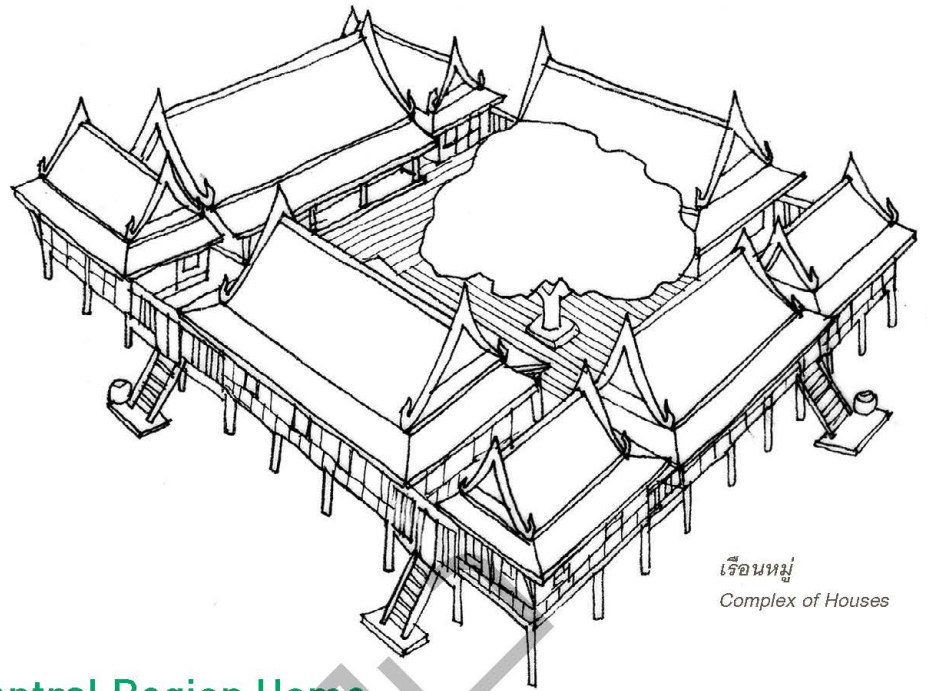
เรือนเดี่ยว เป็นเรือนสำหรับครอบครัวขนาดเล็ก มีเรือนนอนหนึ่งหลัง แยกกับเรือนครัว และเชื่อมด้วยชาน

เรือนหมู่ เป็นเรือนหลายหลังเชื่อมต่อกันด้วยชาน ประกอบด้วยเรือนหลักของพ่อแม่ และเรือนนอนของลูกที่แต่งงานแล้วซึ่งอาจปลูกเพิ่มไว้ด้านหน้า หรือหากเป็นเรือนของผู้มีฐานะมาก นิยมวางผังใหญ่โต เรียกว่า “เรือนคหบดี” นอกจากเรือนนอนแล้วก็มี “หอกกลาง” ตั้งอยู่กลางชานสำหรับนั่งเล่น รับประทานอาหาร หรือจัดงานพิธีต่างๆ “หอนก” สำหรับเลี้ยงนก “หอพระ” สำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปต่างๆ

ลักษณะที่มีร่วมกันของเรือนไทยภาคกลางคือ เป็นเรือนไม้เนื้อแข็ง ยกใต้ถุนสูงเพื่อหนีน้ำหลาก และไว้ใช้งานนอกประสงค์หรือเลี้ยงสัตว์ มีหลังคาจั่วทรงสูงและอ่อนโค้ง ประดับด้านจั่วด้วยปั้นลมไม้ทำเป็น “หาง” หรือ “หางปลา” และมีชานกว้างมาก รวมถึงมี “ระเบียง” เป็นพื้นที่กึ่งภายนอกเชื่อมต่อระหว่างชานเข้าสู่ในตัวเรือน

เรือนเดี่ยว
Single Houses

เรือนหมู่
Complex of Houses

Central Region Home

The Central Plains represent an interesting amalgam of several ethnicities, which results in a diverse selection of house styles. Outstanding among them is the “Central Region Thai” house, which comes in three types, namely, the Bamboo house, Hardwood house, and Brick and mortar house. In this edition, we will focus on just one type that’s worthy of comparison with its counterparts in other regions.

The Central Region Thai house, also known as “Traditional Thai house”, is a place of residence for the people with high social status, royalty, and the wealthy. It comes in two different sizes and styles.

Single House is ideal for a small family. It consists of a building with sleeping quarters and a kitchen that’s built separately, but easily accessible via an unroofed platform at the center.

Complex of Houses refers to a group of interconnected buildings with an unroofed platform at the center. It’s occupied by a large family that extends beyond the nuclear family. The complex usually consists of the main house where elderly parents live, and separate living quarters for married children. Each unit is protected by a privacy screen made of trees and shrubs planted up front. There’s also the “Ruean Khahabodi” for the very wealthy family. The stately home with extensive floor plan has plenty of room for sleeping quarters that are more private, plus a spacious sitting parlor, guest reception area, and ceremonial facilities at the center of the platform, not to mention an aviary and a Buddha room.

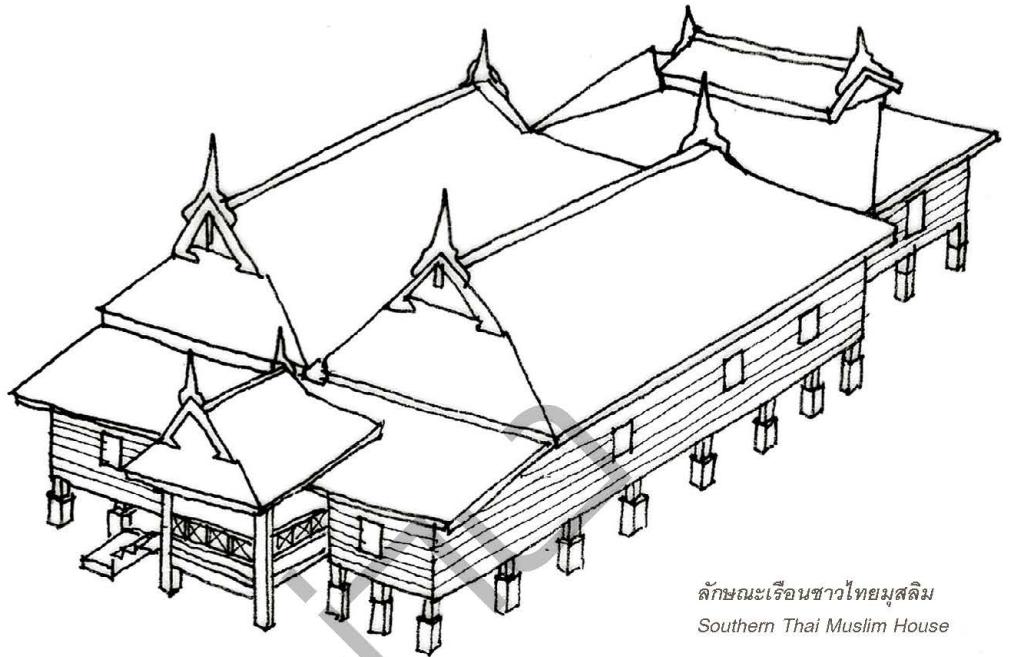
By design, Central Region Thai houses all have one thing in common. The house on stilts built of hardwood is useful as a precaution against flash floods that occur often during the rainy season. The underfloor space serves multiple purposes and provides shelter for livestock. The traditional style is easily recognized by a large platform at the center and the gently curved, high pitched gable roof adorned with fish tail design.

เรือนภาคใต้

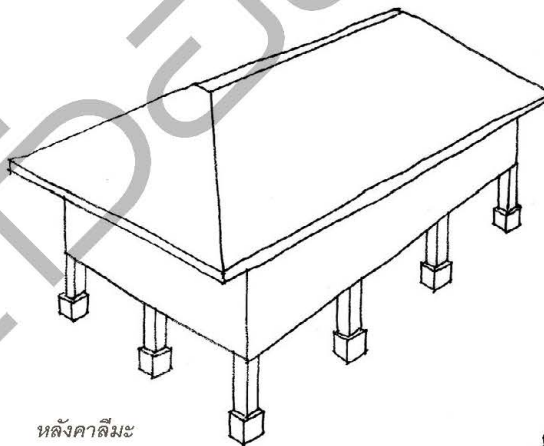
ด้วยความหลากหลายของวัฒนธรรมและความเชื่อของคนภาคใต้ ทำให้เขาแบ่งรูปแบบเรือนไทยพื้นถิ่นของภาคใต้ได้เป็น 2 แบบ คือ เรือนไทยมุสลิมและเรือนไทยพุทธ

เรือนไทยมุสลิมภาคใต้ เป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูง แต่ไม่ใช้ประโยชน์ใต้ถุนมากนัก มีหลังคา 3 แบบ เรียกว่า “ลิมะ” (ปั้นหยา) “บาลานอ” (มนิลา) และ “แมและ” (จั่ว) ซึ่งที่พบส่วนใหญ่เป็นแบบบาลานอ ที่น่าสนใจคือ ภายในเรือนมักจะเปิดโล่งต่อเนื่องถึงกันหมด รวมถึงครัวที่อยู่หลังบ้าน กันเพียงห้องนอนหรือห้องละหมาดขนาดไม่ใหญ่ แต่ในพื้นที่เปิดโล่งนั้นแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วนตามการใช้งาน ได้แก่ ส่วนรับแขก เป็นพื้นที่ใต้หลังคาปีกนกที่ยื่นยาวออกมา เป็นส่วนแรกของการเข้าสู่ตัวเรือน แขกจะอยู่แต่ภายในพื้นที่นี้ ไม่ล่วงรุกเข้าไปมากกว่านี้ เว้นแต่เจ้าของบ้านจะเชิญชวนถัดเข้าไปเป็นส่วนโถง ซึ่งเป็นที่อยู่ของเจ้าของบ้าน ใช้นั่งเล่นและทำกิจกรรมทั้งหมด ในบริเวณนี้จะมีกั้นกันเป็นห้องนอนและห้องละหมาดไว้บริเวณกึ่งกลางของเรือน ท้ายเรือนเป็นส่วนครัว และยังเป็นส่วนของผู้หญิง โดยเฉพาะ คนภายนอกหรือผู้ชายจะไม่กล้าเข้าไป รวมถึงยังมีบันไดขึ้น - ลงทางด้านหลังเฉพาะของผู้หญิง

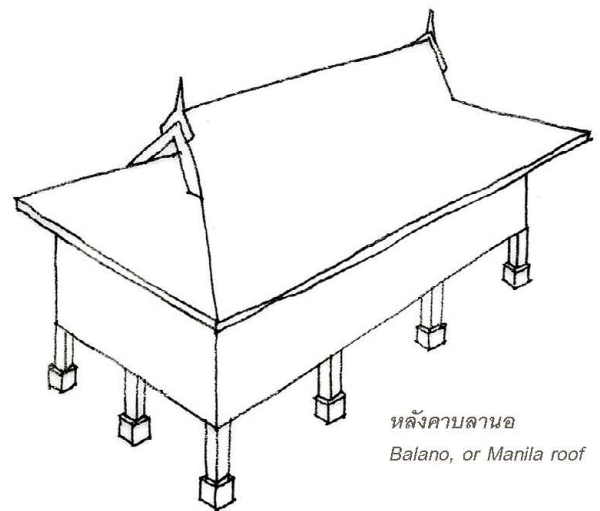
เรือนไทยพุทธภาคใต้ เป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูง หลังคาส่วนใหญ่เป็นทรงปั้นหยาและจั่ว ภายในมักจะกั้นห้องอย่างมิดชิด ไม่เปิดโล่งเท่าเรือนไทยมุสลิม โดยจะแบ่งเป็นห้องนอนมีโถงเชื่อม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนนั่งเล่นและรับแขก ส่วนครัวจะอยู่ด้านหลัง

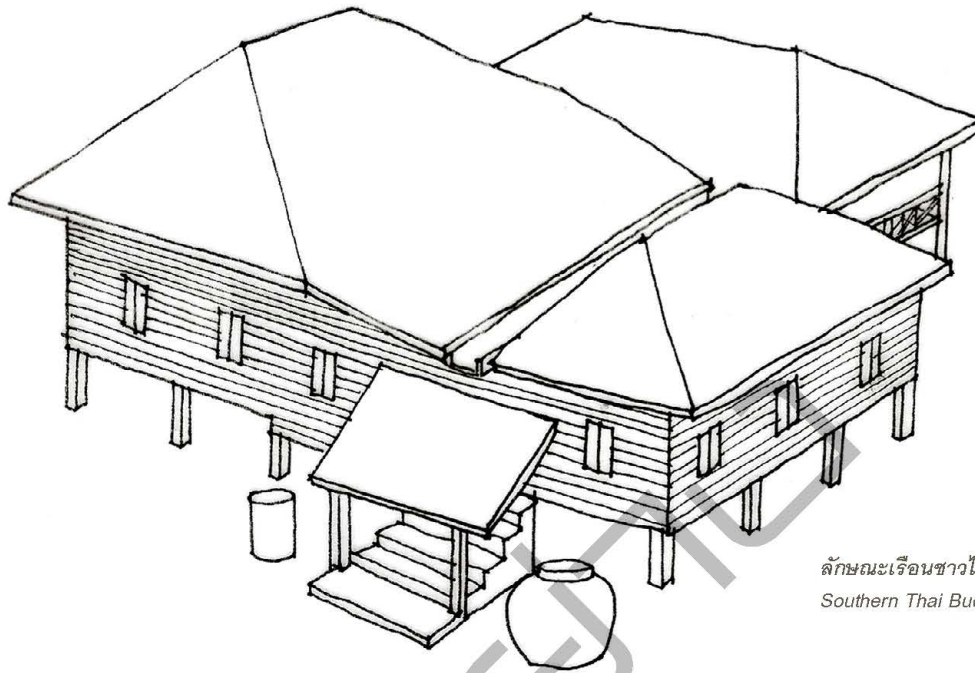
ลักษณะเรือนชาวไทยมุสลิม
Southern Thai Muslim House

หลังคาลิมา
Leemah, or Hip roof

หลังคาบาลานอ
Balano, or Manila roof

ลักษณะเรือนชาวไทยพุทธ
Southern Thai Buddhist House

Southern Home

Cultural diversity as well as religious freedom among the Southern population has given rise to two distinctive styles of vernacular architecture; Thai Muslim house, and its Thai Buddhist counterpart.

Southern Thai Muslim House is a house on stilts with less functional under-floor space. It comes in three subcategories, namely, “Leemah” (Hip roof), “Balano” (Manila), and “Maelae” (Gable roof). Interestingly, Balano is the most widespread of the three styles. Its open floor plan allows plenty of daylight and makes for a warm and welcoming layout. The kitchen lies at the farthest end of the interior. The only room dividers that exist are walls that separate the bedrooms and small prayer room from the common area. The floor plan layout consists of four parts. The living room used to entertain house guests lies under the pinion roof at the forefront of the house. The guests will not go beyond this area uninvited. Next is the hallway that’s reserved for the homeowner family.

It’s made up of a sitting room and all necessary functions. The bedrooms are set apart from the rest with a small prayer room at the center. The farthest end of the floor plan contains a kitchen and exclusive area for female members of the family. Men and visitors from outside are not allowed to enter. There’s a flight of stairs at the rear reserved for women.

Southern Thai Buddhist House is a house on stilts by design. It stands covered by either hip or gable roofs. But unlike its Thai Muslim counterpart, the Thai Buddhist indoor space is divided into smaller rooms, each serving discrete purposes. The bedrooms are connected to other functions via the hallway that doubles as a sitting room and area for the guests. The kitchen is set apart at the rear of the house.

หลังคาแมมและ
Maelae, or Gable roof

เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรือนพื้นถิ่นที่พบในไทย เพราะยังมีเรือนพื้นถิ่นรูปแบบอื่นๆ ที่แตกต่างกันไปตามอิทธิพลที่ไม่เหมือนกันในแต่ละจังหวัด อย่างไรก็ตาม การอยู่อาศัยในพื้นที่มีรสนิยมคล้ายกัน เรือนพื้นถิ่นในไทยจึงมีจุดร่วมกันที่สังเกตได้ชัดคือ เป็นเรือนยกพื้นสูง หลังคาจั่ว ชายคายื่นยาว มีพื้นที่ข้างนอกหรือ “ชาน” เชื่อมแต่ละเรือนเข้าด้วยกัน รวมถึงนิยมสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ นั่นเพราะมีป่าไม้เป็นวัตถุดิบใกล้ตัว รวมถึงสร้างได้ด้วยการใช้แรงคนจำนวนไม่มาก และใช้เครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน

สิ่งที่น่าสนใจคือ หากการดำเนินชีวิตของคนทุกวันนี้ไม่ได้ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์อย่างแต่ก่อน หรืออยู่ในที่โล่งกว้างท่ามกลางป่าเขาและเรือกสวนไร่นา หากแต่แวดล้อมไปด้วยตึกและยานพาหนะ สิ่งของใกล้มือหาใช้ไม้หรือไม้ไผ่ แต่เป็นอิฐปูน สังกะสี สิ่งปลูกสร้างภายใต้บริบทนี้จะเรียกว่าเป็น “สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น” หรือไม้ ซึ่งในทางวิชาการเรียกสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ว่า “สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเมือง” โดยตัวอย่างของ “สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเมือง” ที่เด่นชัดที่สุดคือ บ้านในชุมชนแออัดทั้งหลายที่มักเกิดจากการแก้ปัญหาเพื่อสนองกับสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนนั้นๆ เกิดขึ้นจากวัสดุใกล้ตัว จากฝีมือและเครื่องมือในท้องถิ่น ซึ่งจะว่าไปแล้วเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่ต่างจากการเกิดสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่พบในชนบทแต่อย่างใด

ความเป็น “พื้นถิ่นเมือง” จึงถือเป็นความท้าทายใหม่ของความเข้าใจเรื่องพื้นถิ่น และด้วยเหตุนี้ สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นจึงยังเป็นขอบเขตที่กว้างใหญ่ นำศึกษาค้นหาเพื่อนำกลับมาใช้ต่อยอดสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน

The abovementioned represents only a part of vernacular architecture that shares common features widespread in a particular area of Thailand. There are other traditional styles that vary from one province to another. The outcome is dependent upon forces that have shaped the patterns of behavior over time. Even so, the influence of wet and dry monsoon seasons has given rise to vernacular variations that share a distinctive attribute. Notable among them is house-on-stilts design with extended roof overhangs that protect the interior from the sun and inclement weather. There's a raised level surface that connects to all areas of the house plan. Understandably wood and bamboo are the material of choice since forests are nearby. Vernacular construction often doesn't require a lot of manpower, while the tools that people need to build with are anything but complicated.

Interestingly, our pace of life has changed. We are no longer connected with the way of our ancestors. Neither do we rely on raising animals or growing a garden for food in our daily lives, let alone hunting and foraging in the mountains and great plains as was the case in the past. The reality is quite the opposite. Living in modern cities, we are surrounded by buildings and motor vehicles. Wood and bamboo are no longer close at hand. Instead, we now live in homes built of brick, metal and concrete construction that have evolved steadily and naturally over time in a particular area. The point is: Do we still call them “Vernacular Architecture”, or not? To place them in a class that reflects shared characteristics, some scholars in the institute of higher education have coined the term “Urban Vernacular Architecture”, one example of which being overcrowded housing inhabited by low-income families in the city. It comes into existence as people try to solve problems so as to meet their specific lifestyle needs. The home is built of material that's close by using methods that are readily available in a particular time and place. Technically speaking, it has evolved in pretty much the same condition as has traditional vernacular architecture that's prevalent in many parts of the countryside.

Being “urban vernacular” presents a new challenge as we try to define what vernacular is in the true sense of the word. As it stands, vernacular architecture will continue to encompass a broad range of human experience awaiting further investigation. We need that knowledge going forward.

Contemporary Vernacular Ideas

ไอเดียพื้นถิ่นร่วมสมัย

ทุกวันนี้สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมีบทบาทอย่างมากในการสร้างสรรค์และออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยในสังคมไทย สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นกลายเป็นสิ่งที่อยู่ไกลมาเป็นแหล่งข้อมูลและทรัพยากรทางแรงบันดาลใจแก่สถาปนิกรุ่นใหม่ โดยจุดเด่นที่สำคัญที่สุดของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นคือ การออกแบบที่เข้ากับสภาพแวดล้อม เราจึงสามารถหยิบลักษณะเด่นของเรือนพื้นถิ่นในไทยมาประยุกต์เป็นไอเดียออกแบบบ้านในปัจจุบัน ซึ่งช่วยให้สร้างสรรค์ที่อยู่อาศัยที่เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น

As it happens, vernacular architecture is playing an increasingly important role in shaping the contemporary housing style within Thai society. What seemed rather remote from everyday experience has transformed into something close at hand. It provides a wealth of information that gives the architects the inspiration they need going forward. The most important point about vernacular architecture is the design that's simple, practical and harmonious with the environment. It offers many advantages that can be adapted to enhance the features of the modern pace of live.

“ระเบียบ - ชาน” เชื่อมพื้นที่และความรู้สึก

“ชาน” เป็นพื้นที่กลางแจ้งที่อยู่ข้างนอกห้องของเรือนพื้นถิ่นไทย มีไว้เชื่อมพื้นที่ และเป็นพื้นที่กลางๆ ไม่มีภาระหน้าที่ใช้สอยแน่นอน ชานจึงเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ในตัว ใช้เก็บของ นั่งเล่น (ในที่นั่งคั่นกับพื้น) รับประทานอาหาร พบปะพูดคุยกับแขก อีกพื้นที่คือพื้นที่กึ่งกลางแจ้งที่อยู่ใต้ชายคา มีผนังปิดล้อมบางด้านเชื่อมกับชานอย่าง “เต็น” ในเรือนล้านนา หรือ “ระเบียบ” ในเรือนไทยภาคกลาง ยังมีนัยของความปลอดโปร่ง เป็นพื้นที่ใต้ชายคาที่เย็นสบายและให้ความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยว่ากลางแจ้ง พื้นที่เช่นนี้สามารถนำมาใช้กับบ้านในปัจจุบันได้ โดยออกแบบให้เป็นพื้นที่โปร่งโล่งในบ้าน อยู่ร่วม เปิดประตูหน้าต่างระบายอากาศเพื่อให้อยู่อย่างสบายได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเครื่องปรับอากาศตลอดเวลา

Veranda and Outdoor Room: Connecting Functions and Feelings

The area under the open sky is one of the features that give the traditional Thai house its character. It provides easy access to usable spaces and functions, and is versatile enough to serve multiple purposes. It doubles as storage area and a place to entertain house guests. Or enjoy a good meal together as family and shoot the breeze sitting on the floors, which is quintessentially the Thai way. The semi-outdoor veranda under long roof overhangs comes in handy for that. Known as “Toen” in the dialect of Lanna, or “Rabiang” in Central Thai, it provides a light and airy atmosphere that makes the traditional Thai house feel safe and warm. Typical of a veranda, the roofed platform looks out over an open space. The house’s generous floor plan allows windows and doors to open and let fresh air into the interior. Like so, it’s possible to live comfortably without air conditioning.

“ผนังโปร่ง” ถ่ายเทอากาศ บังแดด บังตา

เราอาจใช้ผนัง “ฝาไหล” ที่พบในเรือนพื้นถิ่นล้านนาเป็นต้นแบบ ซึ่งเป็นผนังที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีทั้งความโปร่งและใช้เป็นฉากบังสายตาในตัวเอง หรือหากทำฝาผนังสานจากไม้ไผ่ ก็จะเป็นผนัง “หายใจได้” คือกันแดด กันฝน และระบายอากาศได้ในเวลาเดียวกัน การนำประโยชน์จากความโปร่งนี้มาออกแบบผนังสำหรับบ้านในปัจจุบันทำได้โดยการเปลี่ยนวัสดุ และควบคุมความโปร่งตามความจำเป็นในการป้องกันแสงแดด และสร้างความเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ยังอาจทำเป็นช่องลมแทรกเข้าไปแทนที่การทำผนังทึบทั้งหมด ก็เป็นการเติมมิติของความโปร่งที่น่าสนใจให้บ้านได้ด้วย โดยอาจทำเป็นผนังระแนงไม้ หรือใช้วัสดุบล็อกช่องลม หรือแม้แต่ไม้ไผ่ที่ทุกวันนี้ก็ได้รับการพัฒนาให้ใช้กับสิ่งปลูกสร้างในปัจจุบันได้อย่างทนทานและเป็นที่นิยมอีกด้วย

Sliding Wall Panels: Fresh Air, Cool Shade and Privacy

Known as “Fa Lai” in the dialect of Lanna, sliding wall design makes perfect sense when it comes to letting fresh air in, keeping indoor room in shade, and adding privacy to the home. Made of materials sourced directly from the environment, Fa Lai has its origin in the vernacular architecture of Lanna. Lightly built, it serves as privacy screen to escape from prying eyes. Traditionally, the sliding wall

panel is made strong by tightly interweaving bamboo strands onto a frame. The outcome is versatile enough to serve multiple purposes. It can function as green wall that breathes fresh air into the room, or as exterior wall that shades the house and protects it from the elements. The same knowledge and skill can be applied to fit in with contemporary home design. And it doesn't have to be bamboo, either. Other materials may work

just as well. Done right, it adds a pleasing new dimension to home life. To screen out harsh sunlight and promote ventilation, the wall panel can be made of interlacing strips of wood resembling a lattice. If brick is available in the locality, a vertical structure made of air blocks will work like a charm. Technology is advancing all the time. Even bamboo can be utilized to meet a wide variety of construction purposes.

